

**Miskolci Egyetem BTK Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete**  
**útmutató a szakdolgozatkészítéshez, a mesterséges intelligencia tükrében**  
**Szociológia alapszak (BA) szak**

Álláspontunk szerint a különféle, mesterséges intelligenciát felhasználó (a továbbiakban: MI) chatbotok (pl. ChatGPT) és programok tudatos használata nem megengedett a szakdolgozat készítése során. A hallgatóknak törekednie kell az egyéni gondolkodásra, saját kutatómunkára és elemzésre, adott esetben összehasonlításra, következtetések levonására és ajánlások megfogalmazására. Természetesen tisztában vagyunk vele, hogy a MI technika rohamtempóban fejlődik, és – bár rendelkezésünkre állnak különféle szűrőprogramok, amelyek hatékonynak bizonyultak -, tudjuk, hogy száz százalékos kontrol nem létezik.

Ezért a szakdolgozatok elméleti részét – lehetőség szerint – csökkenteni kell, és az empirikus, önálló kutatómunkán alapuló részt (esettanulmányok, statisztikai adatok másodelemzése, terepkutatás, kérdőíves kutatás, interjúkutatás, stb.) növelni.

A szak specifikumaiból adódóan elfogadjuk a továbbiakban is, ha a hallgatók a szociológia bármely aspektusából kiindulva elméleti jellegű munkákat készítenek. Azonban ebben az esetben is törekedni kell egyéni gondolatok, vélemények, kritika megjelenítésére. A leíró jellegű, repetitív, sablonos helyett törekedjenek az analitikus, friss, egyedi stílusra!

**A záróvizsga szakdolgozat védés része gyökeresen átalakul a jövőben.** A védés során semmilyen szakirodalmat, jegyzetet, sőt magát a szakdolgozatot sem lehet használni! A vizsgázónak a szakdolgozatát csak nagyon röviden kell összefoglalni, és a két opponensi kérdésből az egyiknek a felhasznált szakirodalomra kell irányulnia. Ez az opponensi kérdés a szakdolgozathoz felhasznált, - lehetőség szerint nyomtatott - szakirodalmakra (maximum 5 db) fog irányulni. Természetesen előfordulhat, hogy a szakdolgozó nem használt 5 db nyomtatott szakirodalmat, mert kutatott témája ezt nem tette lehetővé. Ebben az esetben online tartalom is elfogadható. A vizsgabizottság az opponens által megjelölt öt szakirodalomból egy darabot fog kiválasztani, amelyet a hallgatónak részletesebben be kell majd mutatnia. Célunk, hogy ez által a hallgatók rákényszerüljenek a szakirodalom tüzetesebb tanulmányozására. Továbbá a vizsgabizottság az eddigiekhez képest sokkal nagyobb hangsúlyt fog fektetni a hallgatók szakirodalmi forráskutatásának- és feltárásának, ill. a források szabályszerű felhasználásának ellenőrzésére.

Fontosnak tartjuk leszögezni továbbá, hogy, amennyiben a dolgozat önálló, empirikus kutatást nem tartalmaz, a bizottság fenntartja magának a jogot, hogy bármely, a hallgató által a szakdolgozat irodalomjegyzékében feltüntetett szakirodalom kapcsán a szakdolgozat védésekor arra fókuszáljon, hogy azt a hallgató hogyan, miként építette be a munkájába. Természetesen ebben az esetben is érvényesül, hogy az opponens egyik kérdése az öt szakirodalom kiválasztására irányul.

Miskolc, 2024. szeptember 9.

Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens, intézetigazgató